

Hovrätten för Övre Norrland

HÖGSTA DOMSTOLEN

B 1

INKOM: 2021-06-16

MÅLNR: B 3664-21

AKTBIL: 1

ÖVERKLAGANDE till Högsta Domstolen

Hovrättens mål B 226-21

Klagande:

Kady Diomande, 950306-5444

Offentlig försvarare och ombud:

Advokat Anna Lundberg, Kennedy Advokatbyrå HB

Motpart:

1. Eva Andersson
2. Leif Andersson
3. Lilian Molinder Claesson
4. Ann-Britt Norén
5. Jan Pettersson
6. Vanja Sandstedt
7. Christer Stenhall

Samtliga företrädare av åklagaren.

Överklagad dom:

Hovrätten för Övre Norrland, B 226-21, 2021-05-18

Åklagare:

Vice chefsåklagare Peter Jonsson, ÅKM i Umeå

Saken:

Näringspenningtvätt

I egenskap av offentlig försvarare och ombud för Kady Diomande får undertecknad överklaga rubricerad dom under anförande av följande.

YRKANDEN

Kady Diomande yrkar att högsta domstolen ogillar åtalet i dess helhet och till följd därav befriar henne från skyldighet att betala skadestånd till samtliga målsäganden samt skyldighet för henne att betala stadgad avgift till brottsoffermyndigheten.

Kady Diomande yrkar under alla förhållanden att skadeståndsanspråket som framställts av Vanja Sandstedt och som Bengt Bengtsson genom dom ålagts att ersätta Vanja Sandstedt för ogillas.

PRÖVNINGSTILLSTÅND

Det saknas vägledande avgöranden i fråga om vad som avses med rekvisitet "vanemässigt eller annars i större omfattning" i fråga om näringspenningtvätt då gärningen inte vidtagits i näringsverksamhet.

För att det ska kunna bedömas som vanemässigt krävs enligt kommentaren till bestämmelsen att det är fråga om flera fall och dessutom ska de enskilda gärningarna ha utgjort ett led i den vanemässigt bedrivna verksamheten.

Hänvisningen till att verksamheten bedrivits i större omfattning uppges enligt samma kommentar ta sikte på fall där vanemässighet inte kan styrkas, t.ex. för att de ifrågavarande åtgärderna sker under en begränsad tid. Motsatsvis kan således utläsas redan av kommentaren till bestämmelsen att åtgärder som sker under en begränsad tid inte kan anses vara vanemässiga.

Hovrätten för Övre Norrland har i ett avgörande av den 25 september 2018 i mål B 242-18 bedömt 12 stycken regelbundna överföringar under ett års tid som vanemässigt, vilket visar att det krävs en längre sammanhängande period där överföringar sker regelbundet för att rekvisitet ska vara uppfyllt.

Vad gäller begreppet större omfattning visar praxis att det krävs ett stort antal tillfällen och/eller ett betydande belopp för att detta ska vara uppfyllt.

I nämnda avgörande ovan (Hovrätten för Övre Norrland B 242-18) ansåg rätten att 12 överföringar under ett års tid inte var att bedöma som ett led i en större omfattning.

Vidare har Svea Hovrätt i ett avgörande av den 30 juni 2017 i mål B 1692-17 ansett att ett tillfälle som handlade om 33 000 euro, trots det höga beloppet, inte var att bedöma som vare sig vanemässigt eller som ett led i en större omfattning.

I detta mål medför således varken de mycket begränsade tidsperioderna, de få antalet överföringar eller det totala beloppet i sig att det rör sig om vanemässighet eller ett led i en större omfattning. Mot bakgrund av vad som redogjorts för ovan måste både tingsrätten och hovrätten kommit till ett felaktigt slut när de bedömt överföringarna som både vanemässiga och att det rört sig om ett led i en större omfattning.

Eftersom det saknas vägledande avgöranden om hur man ska tolka dessa rekvisit är det av vikt för rättstillämpningen att rätten meddelar prövningstillstånd i denna fråga.

Vidare är det av vikt för kommande rättstillämpning att domstolen ger vägledning i fråga om möjligheten att rikta skadestånd mot och döma ut skadestånd mot flera olika personer vid olika tidpunkter förekommande processer för samma fordran, utan att det av exekutionstiteln framgår att det egentligen är fråga om en solidarisk fordran. Detta synes särskilt vanligt i fråga om penningtvätts-/näringspenningtvättsprocesser där flera olika led är vanligt förekommande.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

Kady Diomande vitsordar att hon till sitt bankkonto vid angivna datum mottagit de belopp som åklagaren gjort gällande, och att hon också överfört större delar av beloppen till andra personer. Totalt har Kady Diomande således mottagit totalt 6 överföringar under tre dagar i september 2018 och ytterligare totalt 5 överföringar under tre dagar i mars 2019. Detta har hon gjort i tron om att hon förmedlat bitcoin mellan säljare och köpare. För detta arbete har hon erhållit cirka 10 % av försäljningsbeloppet i arvode. I efterhand har Kady Diomande förstått att hon, precis som målsägandena, blivit vilseledd och totalt grundlurad av den person som förmått henne att utföra dessa överföringar.

Kady Diomande anser att tingsrätten och hovrätten gjort en felaktig bedömning av huruvida hennes agerande skett i ett led i en verksamhet som bedrivits vanemässigt eller annars i större omfattning.

Skadestånd

Under alla förhållanden ifrågasätter Kady Diomande att skadeståndsanspråket från Vanja Sandstedt också dömts ut mot henne eftersom samma anspråk tidigare dömts ut mot Bengt Bengtsson, som var första ledet i kedjan. Vanja Sandstedt har således blivit vilseledd att utge ett belopp till Bengt Bengtsson som i sin tur överfört 50 000 kr till Kady Diomande.

Gällande den fällande och överklagade domen mot Bengt Bengtsson (Vanja Sandstedts skadeståndskrav) har hovrätten för Skåne och Blekinge den 26 januari 2021 beslutat att inte meddela prövningstillstånd. Beslutet har den 18 februari 2021 överklagats till högsta domstolen där målnumret är Ö 1136-21. Kady Diomande motsätter sig att hon kan åläggas skadeståndsskyldighet för samma fordran genom en exekutionstitel riktad mot enbart henne, utan att det av exekutionstiteln framgår att hon solidariskt med Bengt Bengtsson är ansvarig för denna fordran. Två olika exekutionstitlar för samma fordran kan medföra en risk att Vanja Sandstedt får mer ersättning än vad hon är berättigad till vilket skulle vara väldigt svårt för Kady Diomande att kontrollera. Talan mot henne i denna del ska därför ogillas.

Umeå den 1 juni 2021

Anna Lundberg